

Polska

Co warto wiedzieć o gospodarce

2015-07-20 11:26:30

Prognozy wzrostu gospodarczego Portugalii są dość optymistyczne, a obserwowane ożywienie wskazuje na wejście kraju na ścieżkę umiarkowanego wzrostu gospodarczego. Kluczowym sektorem gospodarki jest przemysł samochodowy; duże znaczenie ma też produkcja korka.

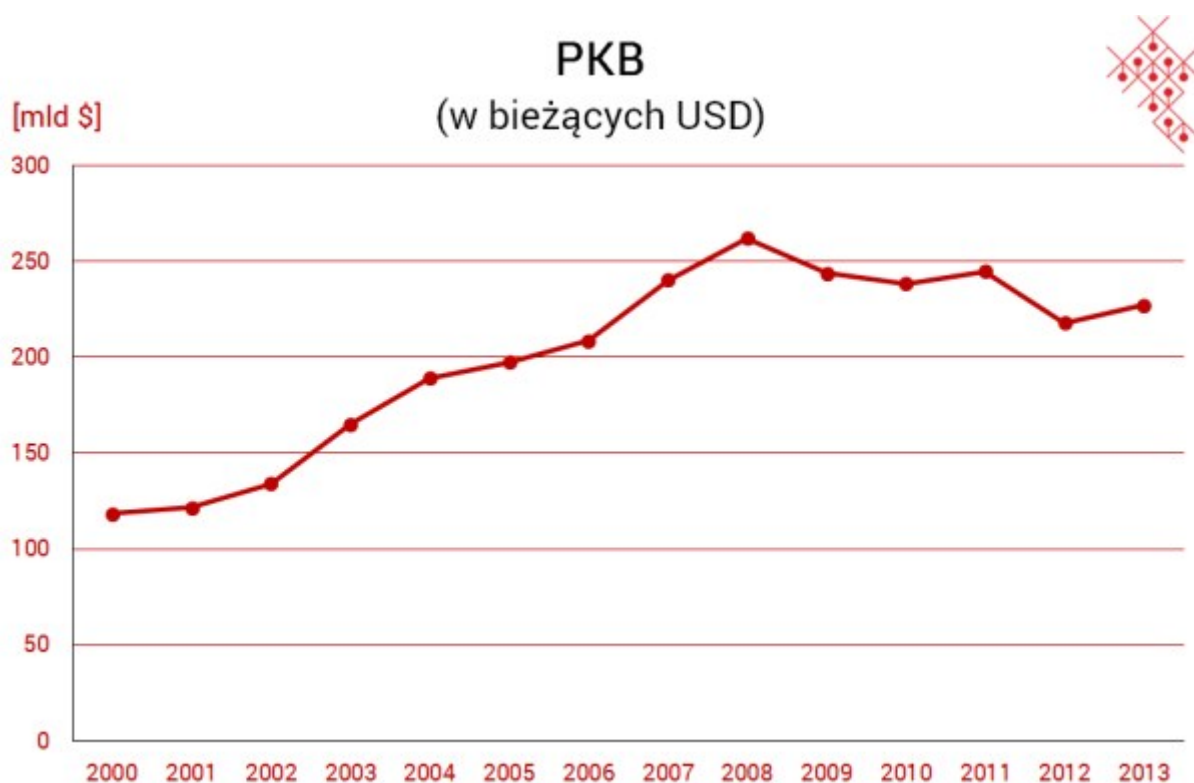
Portugalia osiąga umiarkowany, ale zrównoważony wzrost gospodarczy. W III kwartale 2014 roku PKB wzrósł o 1,1 proc. wobec analogicznego okresu 2013 roku oraz o 0,3 proc. w stosunku do II kwartału 2014. Rząd prognozował, że pod koniec 2014 roku gospodarka wzrosła o 1 proc.

PKB per capita to ok. 79 proc. średniej unijnej. W 2014 roku wskaźnik ten wzrósł o 3 pkt proc. Wśród państw strefy euro Portugalia znajduje się na 14. miejscu, wyprzedzając Słowację, Grecję, Estonię i Łotwę.

Eksport wzrósł o 2,9 proc., przy czym największy udział miał tu wzrost sprzedaży samochodów. Produkty przetworzone, w tym samochody, stanowiły ponad 63 proc. wartości sprzedaży za granicą.

Wyższy, bo 5-proc. wzrost importu świadczy o wysokim uzależnieniu portugalskiej gospodarki od zakupów towarów i usług za granicą oraz wzroście popytu wewnętrznego. 20 proc. portugalskiego eksportu jest zasługą jedynie pięciu firm. Duże firmy, stanowiące 1,1 proc. wszystkich przedsiębiorstw, odpowiadają za 43 proc. eksportu, podczas gdy 61 proc. małych przedsiębiorstw miało 10-proc. udział w eksporcie.

W 2014 roku, po raz pierwszy od 2009 r., Portugalia miała deflację. Co prawda w listopadzie inflacja wyniosła 0 proc., ale w okresie styczeń-listopad br. podliczono ją na -0,3 proc. Może to skutkować niższymi przychodami i zagrazić celowi deficytu budżetowego, wyznaczonego na 2,7 proc. PKB w 2015 r. Do października 2014 r. deficyt budżetowy spadł o 1,85 mld euro do 5,96 mld euro i - zgodnie z założeniami - nie powinien on przekroczyć poziomu 4 proc. PKB w 2014 r.

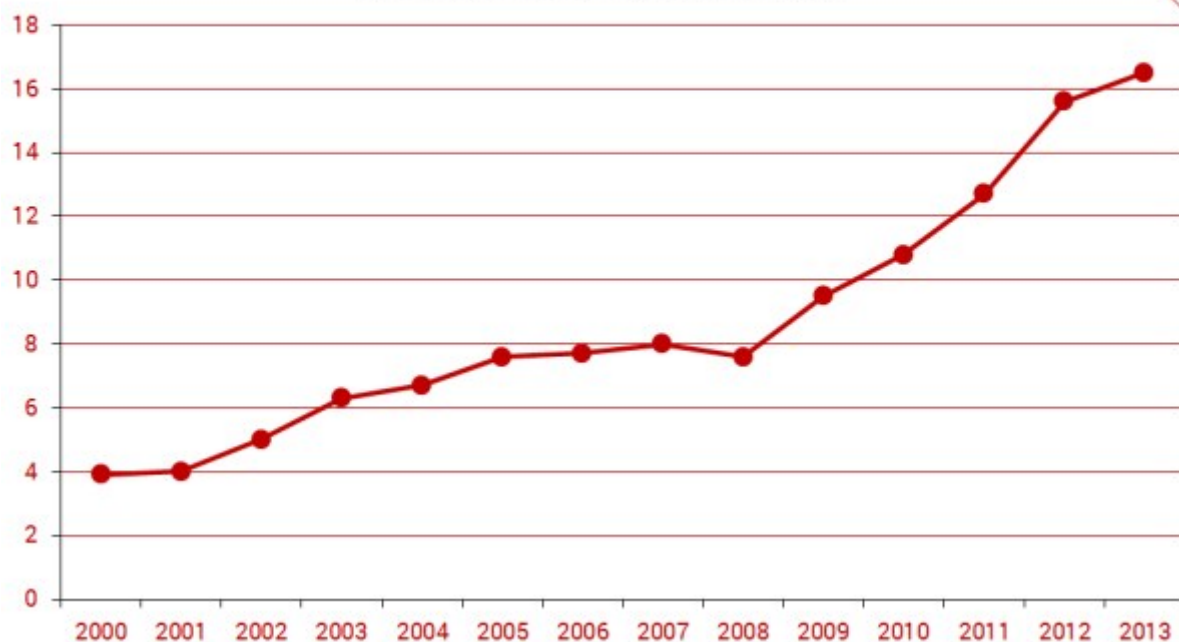
Źródło: Bank Światowy (marzec 2015 r.)

W III kwartale 2014 r. dług publiczny podliczono na 230 mld euro, czyli 131,6 proc. PKB. Od stycznia 2014 r. wzrósł on prawie o 10 mld euro. Tak wysoki dług państwowy, połączony z zadłużeniem przedsiębiorstw, hamuje wzrost gospodarki. Dlatego w 2015 r. rząd chce zredukować go do 127,2 proc. PKB. Problemy ze spłatą zaciągniętych kredytów ma 30 proc. firm oraz 15 proc. rodzin. Zadłużenie firm wyniosło 225 mld euro, tj. 149 proc. PKB. Z danych statystycznych wynika, że dynamika inwestycji spadła z 3,7 proc. w II kwartale 2014 r. do 1,5 proc. w III kwartale 2014 r.

W III kwartale 2014 r. bezrobocie spadło do 13,3 proc. z 17,5 proc. w 2013 r. Pod koniec roku wskaźnik ten jednak wzrósł. W październiku 2014 r. stopę bezrobocia podliczono na 13,6 proc., a miesiąc później na 13,9 proc. Według prognoz, bezrobocie w IV kwartale powinno wynieść 13,4 proc.

Mimo że bezrobocie w Portugalii spada, to nadal jest ono problemem zwłaszcza dla młodych. W listopadzie 2014 r. pracy nie miało 34,5 proc. z nich. Zawodowo pracowała tylko połowa osób w wieku 55-64 lata. Portugalia zmagą się ponadto z problemami demograficznymi - ma 4. najwyższy w UE odsetek osób powyżej 65. roku życia, sięgający 20 proc. Do tego dochodzi współczynnik dzietności na poziomie 1,21 oraz emigracja zarobkowa ludzi młodych.

Bezrobocie całkowite (% całkowitej siły roboczej)

Źródło: Bank Światowy (marzec 2015 r.)

Wskaźnik klimatu gospodarczego zgodnie z wynikami z lipca 2014 r. poprawił się, osiągając najwyższą wartość od sześciu lat, wzmacniając tym samym wzrostowy trend obserwowany od 2013 r. Wskaźnik aktywności gospodarczej w czerwcu 2014 r., po raz kolejny miesiąc z rzędu, odnotował tendencję do stabilizacji, osiągając najlepszy rezultat od 2000 r. Analizując z kolei wskaźniki krótkookresowe (Indicadores de Curto Prazo – ICP), daje się zaobserwować spowolnienie spadkowej tendencji w sektorze produkcji przemysłowej, usług i branży budowlanej.

Wskaźnik produkcji sprzedanej w przemyśle w czerwcu 2014 roku spadł do 1,5 proc. z 3,1 proc. w maju, odwracając tym samym tendencję spadkową, która pojawiła się w styczniu. Na rynku wewnętrznym obroty spadły o 0,9 proc. (w maju 2014 r. spadek wyniósł 1,6 proc.), tymczasem w przypadku rynków zagranicznych zmalał o 2,3 proc. (w maju spadek wyniósł 5 proc.).

W czerwcu 2014 r. produkcja przemysłowa wzrosła o 1,2 proc. oraz w maju o 1,3 proc. w stosunku do analogicznych miesięcy w roku poprzednim. W przetwórstwie przemysłowym odnotowano w maju wzrost produkcji o 1,9 proc. i 3,1 proc. w czerwcu. Wskaźnik zaufania w przemyśle przetwórczym zmniejszył negatywną tendencję. Oceny przedsiębiorców tego sektora odnośnie całkowitego popytu poprawiły się, przyjmując kierunek wzrostowy i osiągając najwyższy poziom wskaźnika od 2008 r.

Wartość obrotów w sektorze usług (uwzględniając handel detaliczny) zarejestrowała w czerwcu 2014 roku spadek o 0,3 proc. Wskaźnik zaufania w sektorze usług uległ znacznej poprawie w lipcu, podtrzymując pozytywną tendencję, która została zapoczątkowana w lutym 2012 r.

W sektorze budowlanym, jednym z najważniejszych dla gospodarki portugalskiej, wartość produkcji budowlano-montażowej spadła o 10,0 proc. w czerwcu 2014 r. i o 11,2 proc. miesiąc wcześniej w stosunku do analogicznych miesięcy roku poprzedniego. Indeks zaufania w sektorze budownictwa poprawił się w lipcu 2014 roku i osiągnął najwyższą wartość od listopada 2010 r., wzmacniając tym samym pozytywną tendencję, zapoczątkowaną w sierpniu 2012 r.

Konsumpcja

Wskaźnik ilościowy konsumpcji prywatnej w czerwcu 2014 r. odnotował lekki, tym niemniej jednoznaczny trend wzrostowy w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim, odzwierciedlając tym samym pozytywny wpływ bieżącej konsumpcji, jak również stabilizacji nakładów inwestycyjnych.

W zakresie dóbr konsumpcyjnych trwałych w czerwcu 2014 r. miało miejsce spowolnienie wzrostu przerywając tym samym wzrostową tendencję, obserwowaną od stycznia 2012 r. W szczególności to widoczne w sprzedaży nowych samochodów, gdzie notuje się wyhamowanie tempa wzrostu z 35,8 proc. w czerwcu do 30 proc. w lipcu 2014 r. w porównaniu z analogicznymi miesiącami 2013 r.

Z kolei wyniki czerwca 2014 r. w zakresie bieżącej konsumpcji pokazują jednoznaczny wzrostowy trend w porównaniu z analogicznym okresem w roku poprzedniego, głównie z uwagi na pozytywny wpływ komponentu nieżywnościowego.

Perspektywy wzrostu gospodarczego

Prognozy MF, BdP i KE na 2015 r. przewidują tendencję wzrostową PKB Portugalii - wzrost w 2015 r. ma być wyższy o 1,5 proc., ma przynieść też zwiększenie roli popytu wewnętrznego jako motoru wzrostu.

Główne wskaźniki makroekonomiczne:

Wskaźniki	2012	2013	2014 (p)	2015 (p)
PKB i elementy wydatków (realna roczna stopa wzrostu, proc.)				
PKB	-3,3	-1,4	1,0	1,5
Konsumpcja prywatna	-5,2	-1,4	1,8	2,0
Konsumpcja publiczna	-4,3	-1,9	-0,6	-0,5
Inwestycje (środki trwałe brutto)	-15,0	-6,3	1,5	2,0
Eksport towarów i usług	3,1	6,4	3,7	4,7
Import towarów i usług	-6,6	3,6	4,7	4,4

Wkład do wzrostu PKB (punkty procentowe)				
Popyt wewnętrzny	-6,9	-2,4	1,4	1,3
Popyt zewnętrzny netto	3,6	1,0	-0,3	0,2
Kształtowanie się cen				
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych	2,8	0,3	0,0	0,7
Rozwój rynku pracy				
Zatrudnienie	-4,1	-2,9	1,4	1,0
Stopa bezrobocia	15,5	16,2	14,2	13,4
Szacowana wydajność pracy	0,8	1,6	-0,4	0,5
Salda rachunku bieżącego i kapitałowego (w proc. PKB)				
Wierzytelność netto/zadłużenie netto wobec reszty świata	-0,6	1,3	1,5	1,5
- Saldo rachunku bieżącego	-2,6	-0,3	0,3	0,3
w tym saldo towarów i usług	-0,7	1,0	1,3	1,5

- Saldo rachunku kapitałowego	2,0	1,5	1,2	1,2
-------------------------------	-----	-----	-----	-----

Uwaga: (p) prognoza

Źródło: INE; portugalskie Ministerstwo Finansów

Główne sektory gospodarki

Kluczowym sektorem gospodarki Portugalii jest przemysł samochodowy, który wytwarza około 4 proc. całkowitego PKB i zatrudnia około 40 tysięcy osób. Największym zakładem jest fabryka Volkswagena – AutoEuropa. Ponadto ok. 200 firm prowadzi produkcję w dziedzinie komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego.

Duże znaczenie dla gospodarki Portugalii mają zasoby korka. Portugalia jest światowym liderem w jego produkcji – wytwarza rocznie 157 tysięcy ton, z czego 60 proc. jest przeznaczone na eksport. Produkcją tego surowca zajmuje się około 800 firm, w których zatrudnienie znajduje łącznie 12 tysięcy pracowników. Perspektywy są obiecujące – korek portugalski ma być użyty w pojazdach kosmicznych, które zostaną wysłane przez Europejską Agencję Kosmiczną w ramach pierwszej europejskiej misji na Marsa.

Wśród najważniejszych gałęzi przemysłu Portugalii należy wymienić także energetyczny, zwłaszcza odnawialnych źródeł energii. Portugalia jest w czołówce państw europejskich o największym udziale OZE w całkowitym zużyciu energii brutto.

Mimo malejącej roli sektora rolnego w gospodarce, wciąż zatrudnia on znaczną liczbę pracowników.

W Portugalii produkuje się:

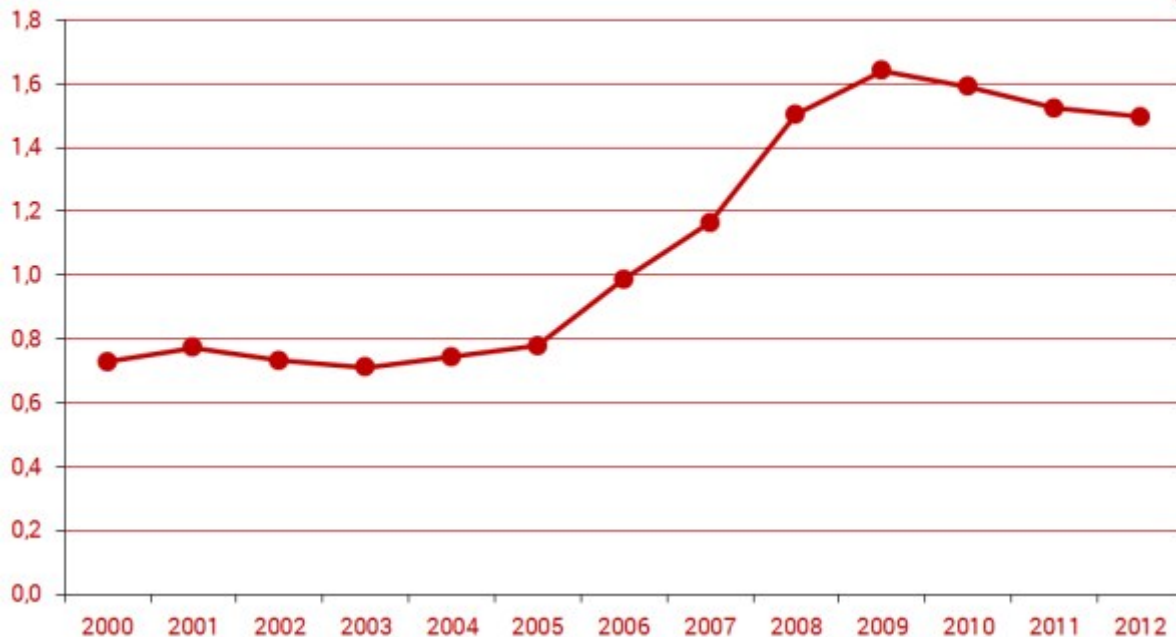
- warzywa
- owoce
- zboża
- wino
- oliwki, na które przypada ok. 42 proc. całej produkcji rolnej

Pozostałą część stanowią produkty przeznaczone na cele przemysłowe i do produkcji pasz.

Portugalia ma czwartą pod względem wielkości flotę rybacką w UE, ale przypada na nią tylko 4,5 proc. połowów.

W Portugalii systematycznie na znaczeniu zyskuje sektor usług (największy udział mają handel i turystyka), kosztem rolnictwa i przemysłu. W przemyśle przetwórczym nastąpiły zmiany pod wpływem specjalizacji i wysokich technologii.

Wydatki na prace badawczo-rozwojowe (% PKB)

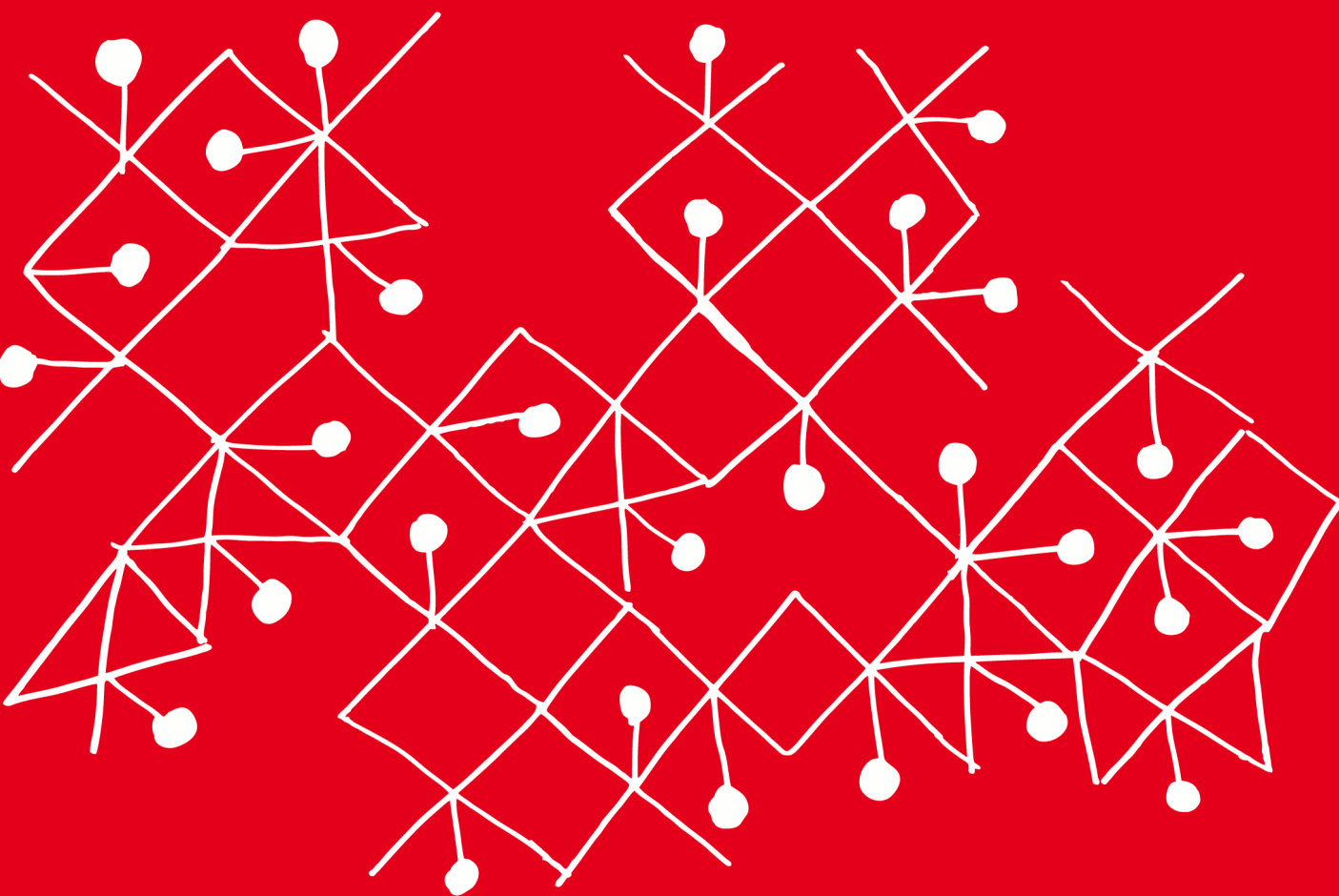
Źródło: Bank Światowy (marzec 2015 r.)

Umowy międzynarodowe

Stosunki gospodarcze między Polską i Portugalią regulują w przeważającej mierze zapisy Traktatu Akcesyjnego Rzeczypospolitej Polskiej ze Wspólnotami Europejskimi z 16 kwietnia 2003 r. oraz regulacje unijne w zakresie funkcjonowania jednolitego rynku.

Dla współpracy gospodarczej obu państw kluczowe znaczenie mają również podpisane umowy bilateralne:

- Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji z marca 1993 r.
- Konwencja w sprawie unikania podwójnego opodatkowania z maja 1995 r.
- Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki ze stycznia 2003 r.
- Umowa o Współpracy Naukowej i Technicznej z czerwca 2005 r.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego